

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ

О.О. Азюковський

(Національний гірничий університет)

СТРУКТУРУВАННЯ КОНТЕНТУ ГОЛОВНОГО WEB-ВУЗЛА ВИЩОГО ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Постановка проблеми. Ринкові умови взаємовідношень між учасниками процесу обміну послугами та формування ціни на послуги і пропозиції з боку роботодавців та фахівців характеризуються жорсткими вимогами сторін та, на самперед, переліком вимог, що стрімко змінюються. Саме динамічна складова цих процесів зумовлює адаптаційні складнощі на шляху самореалізації фахівця. Це є також актуальним для фахівців гірничого комплексу України, який є основою енергетичної незалежності держави. Технологічним процесам підприємств гірничого комплексу притаманні широкий спектр часового виміру між прийняттям рішення та реакцією технологічної системи на його виконання. Технологічні похибки під час формування структурних характеристик підприємства за умови неповного врахування геологічних умов функціонування можуть призвести до зменшення показників ефективності роботи через роки. Водночас, помилка у виборі обладнання та вимог до нього призводить до практично миттєвої негативної реакції після впровадження його до технологічного процесу. До того ж, значне зменшення у часі між формуванням нової технології та впровадженням її до практичної реалізації вимагають від системи освіти практично миттєвого реагування.

Аналіз останніх досліджень. Актуальність проблеми підвищення інноваційної складової у освітньому процесі підготовки майбутніх фахівців зумовлює інтерес до неї багатьох вчених. У публікаціях багатьох авторів [1-4] Гончарова Н.Г., Бессараб Г.І., Морозова О.В., Сухомлінова І.Є., Гайдук Л.П., Кузнецова Г.В., Зянчуріна І.М. розглядається проблема якісного підвищення ефективності освітніх процесів у наслідок активного впровадження результатів інтелектуальної творчості людини. Одним з варіантів якісного оновлення у менеджменті освіти розглядається підвищення ступеня впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій до складових процесів підготовки майбутніх фахівців [1,3,4]. Проте існує певний перелік варіантів та точок зору на те, саме у якій формі може бути здійснене це впровадження [5,7].

Ціллю публікації є формування структури інформаційного сегменту вищого політехнічного навчального закладу як складової освітнього інформаційного середовища України.

Основна частина. Зміни у структурі попиту ринку праці на перелік спеціальностей відбуваються безперервно. Водночас, спостерігається активізація процесів оновлення обладнання та технологій у галузях, пов'язаних з видобуванням корисних копалин, їх обробкою та транспортуванням. Зміна

акцентів на різні складові одного й того ж процесу у ланці видобування – переробки – транспортування – продажу корисних копалин зумовлює зміну співвідношення робочих місць на кожному етапі. Все це викликає необхідність у практично безперервному процесі оволодіння новими знаннями, навичками та кваліфікацією протягом усього активного професійного життя фахівця. Поєднання у освітніх послуг у єдину ланку: «довузівська підготовка – вища освіта за певною формою навчання – друга вища освіта – підвищення кваліфікації» надають змогу вищому навчальному закладу організувати безперервний процес підготовки (перепідготовки, підвищення кваліфікації) фахівців з метою надання якісних освітніх послуг на різних етапах навчання.

Водночас, далеко не на кожному з етапів отримання освітніх послуг у осіб, які навчаються, є можливість регулярно відвідувати заняття й виділяти потрібний час для цього. Це зумовлено умовами роботи, географічним фактором. Крім того, навіть для тих осіб, які відвідують заняття за денною формою навчання є обмеження, що пов'язані з фактором часу, коли графік консультації викладачів за певними дисциплінами складно узгодити навіть у межах однієї академічної групи.

Дистанційний доступ до освітнього контенту значно зменшує витрати часу на переміщення студента, коли в умовах мегаполісу витрачається багато годин на пересування містом. Інформаційно-комунікаційні технології, за умови їх впровадження з метою забезпечення дистанційного доступу до освітнього та наукового контенту вищого технічного навчального закладу, розглядаючи їх як складову процесів управління підготовкою кадрів, забезпечують відповідний рівень адаптації як майбутніх фахівців так й навчального закладу як організаційної структури, що надає певний перелік освітніх послуг, до сучасних ринкових умов. Інформаційний простір навчального закладу повинен одночасно відповідати вимогам і потребам різних категорій споживачів освітніх послуг, представникам менеджменту освітніх процесів, викладачів, як активних складових, які формують процес підготовки фахівців. Використання підходів «однієї точки входу» [7] до інформаційного середовища навчального закладу для усіх користувачів містить певні ризики, враховуючи різні цілі, що є бажаними для них.

Мета візиту до сторінки навчального закладу у абітурієнта та студента цього закладу є принципово різною. Також різною інформацією цікавляться особи, яким необхідне підвищення кваліфікації, та ті, що бажають отримати другу вищу освіту. Надмірна насиченість інформацією одного джерела надає ризик неотримання потрібних знань користувачеві. Водночас, край необхідним є представлення інформаційного середовища вищого навчального закладу у зосередженому вигляді. Для вирішення цього протиріччя потрібно розглядати інформаційне середовище вищого навчального закладу як сукупність інформаційних вузлів та сайтів, які разом формують інформаційний сегмент вищого навчального закладу у складі інформаційного освітнього простору України.

Головна сторінка, яка є основною точкою входу, повинна надавати користувачеві інформацію як загального типу про освітні послуги так, і за

умови необхідності, більш деталізовану (рис. 1). Контентна частина цієї сторінки містить наступні інформаційні складові: перелік форм надання освітніх послуг для різних категорій потенціальних споживачів. Для абітурієнтів це насамперед довузівська підготовка, вища освіта за певною формою навчання; для фахівців, які мають вищу освіту, отримання другої вищої освіти за іншим напрямом підготовки відносно базового або за іншою спеціальністю у його межах. Підвищення кваліфікації є освітньою послугою, якій притаманна короткотерміновість, наявність спеціалізованих, проблемноорієнтованих навчальних тем з проблематики знань, що відносяться до певної галузі виробництва.

Рисунок 1. Структура освітнього контенту головної WEB – сторінки вищого технічного навчального закладу

Особливим видом освітніх послуг є вузькоспеціалізовані короткотермінові послуги (тематичні семінари). Вони зумовлені наявністю нестандартних технічних проблем, які містять до того ж наукову складову у підходах до її вирішення. Користувачами послуг з підвищення кваліфікації є особи, які вже мають освітньо-кваліфікаційний рівень та досвід роботи.

Слід відмітити про необхідність окремого інформаційного елементу для тих, хто вже навчається. Цій категорії користувачів необхідна інформація організаційного характеру та методичне забезпечення дисциплін. Окремим важливим елементом інформаційного забезпечення підготовки майбутніх фахівців інженерних спеціальностей є лабораторний практикум. Оволодіння практичною складовою набутих теоретичних знань є необхідною складовою процесу підготовки. З вказаного елементу посилання на інші вузли (кафедральні сторінки), на яких розміщено повний набір для вивчення дисциплін, контролю та самоконтролю знань, зменшуючи ступінь

інформаційного насичення головного вузла, надає змогу дистанційного доступу до освітніх ресурсів у межах інформаційного сегменту навчального закладу.

Висновки. Структурування інформації на головній точці входу до освітнього сегменту вищого навчального закладу за видами освітніх послуг для різних категорій користувачів забезпечує швидкий пошук потрібної інформації, спрощує орієнтування для осіб, що знаходяться на стадії вибору як майбутньої спеціальності так і навчального закладу. Водночас, студенти мають змогу не витрачаючи час користуватися тією інформаційною частиною, яка найбільш відповідає їх потребам.

Бібліографічні посилання:

1. Kyznetsov G. Pridneprovsk Regional Higher Educational Information Systems And Networks / G. Kyznetsov, O. Azukovskiy, T. Kalugna // Proceeding "Forum on Higher Education". Congress of the Black Sea Universities Network. April 2-5 2008. – Kyiv, 2008. – 132 p. P – 96-97.

2. Гончарова Н.Г., Бессараб Г.І., Морозова О.В., Сухомлінова І.Є., Гайдук Л.П. Комп'ютерні технології в освітній програмі України // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору / Теоретичний та науково-методичний часопис. Додаток 4. Том 5. – К., 2009 - С.61-65.

3. Зянчуріна І.М. Моделі і методи комп'ютерного навчання з урахуванням індивідуальних здібностей користувачів : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. техн. наук : 05.13.06. / І. М. Зянчуріна – Харків, 2005. – 17 с.

4. Кузнецов Г. Портальне рішення дистанційного доступу до освітньо-наукового контенту вищого навчального закладу / Г.В. Кузнецов, О.О. Азюковський // Праці Міжнародної наукової конференції «Традиції та інновації в науці та освіті XXI століття» (Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського) Одеса, 2010 р.

5. Кулагин В. Основные тенденции модернизации управления в сфере высшего образования // Высшее образование в России. – 2007. – № 3. – С. 156–164.

6. Пазиніч Ю.М. Світоглядні та організаційні засади реформування сучасної вищої освіти в Україні // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору / Теоретичний та науково-методичний часопис. Додаток 3. Том 1. – К., 2008 - С.317-322.

7. Флоров С. Технологія побудови інформаційного науково-освітнього порталу вищого навчального закладу / С. Флоров, А. Старіков, Г. Кузнецов, Т. Калюжна // Праці Міжнародної наукової конференції «Досягнення та перспективи розвитку інформаційного суспільства в Україні» (Ганновер, Німеччина, СеВІТ-2006). Спеціалізований додаток до загальногалузевого науково-виробничого журналу «Зв'язок» - К.:2006. – С. 64-74.

В.О. Бараннік

(Національний гірничий університет)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМТВА» В КОНТЕКСТІ ПРИЙНЯТТЯ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННОЇ БАЗИ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ

Не секрет, що один із найбільш перенасичених напрямів підготовки спеціалістів (в першу чергу, за кількістю спеціалістів, які не знаходять місце роботи за спеціальністю) пов'язаний з економічною спрямованістю. І в той же